

Henter gratis varme i

Spar Kjøp boret 18 hull i fjellet utenfor hovedanlegget på Kokstad. Varmen de henter opp derfra, sparer dem for en halv million kroner i året.

MAGNE GAASEMYR
HÅKON GLATVED-PRAHL
ØRJAN DEISZ (foto)

magne.gaasemyr@bt.no

– Vi er svært godt fornøyde med disse varmepumpene. Heretter vil vi gå for bergvarme i alle nye bygg. Vi vil også vurdere det i eksisterende bygg vi eier, blant annet Åsane Handelpark, forteller administrerende direktør Tom Eide Knudsen.

Teknisk sjef Arild Kallestad i Spar Kjøp forteller at de allerede for fem-seks år siden begynte å se seg om etter alternativer til oljefyring i kombinasjon med elektrisitet.

Løsningen ble å bore en rekke hull 180 meter ned i fjellet like utenfor hovedlageret og butikken på Kokstad. Tre varmepumper henter opp varme fra grunnen, og sender den videre via vann for å varme opp det 30.000 kvadratmeter store bygget.

Sparer en halv million

– Siden anlegget sto ferdig i oktober, har jeg beregnet at vi har brukt 280.000 kWh mindre strøm og olje til oppvarming enn tidligere. Grovt regnet kan vi si at vi har spart tilsvarende antall kroner, sier Kallestad.

Tidligere brukte Spar Kjøp i snitt 735.000 kWh strøm og olje i året til å varme opp anlegget på Kokstad. Antatt årsforbruk for å drive varmepumpesystemet er 235.000 kWh. Resten av energiforbruket hentes gratis fra grunnfjellet.

– Vi sparer altså en halv million kroner i året. Med en investeringskostnad på nærmere tre millioner, betyr det at vi tjener inn igjen investeringen i løpet av fem-seks år, sier Tom Eide Knudsen

Magasinerer overskudd

– Så langt regner vi med at vi får ut mellom 2,2 og 2,8 kWh for hver kWh vi setter inn i varmepumpene. Men når vi får finsturt og optimalisert systemet, regner jeg med at vi skal komme opp i en virkningsgrad på mellom 3 og 3,5, sier Arild Kallestad.

En årsak til at virkningsgraden øker at de heretter kan utnytte overskuddsvarmen fra kjøling av datasystemet.

– Vi har frem til nå brukt 70.000 kWh i året til nedkjøling av serverrommet. Nå vil vi sende denne varmen ned i borehullene, og magasinere varmen i fjellet. Og så henter vi den opp igjen etter hvert som vi har behov, forteller Kallestad.

Sprit i lukkede rør

I hvert av de 18 borehullene er det lagt inn rør (kalles kollek-

I VARMESENTRALEN: Teknisk sjef Arild Kallestad (til v.) og adm. direktør Tom Eide Knudsen i Spar Kjøp er fornøyd med de nye varmepumpene som henter opp gratis varme fra grunnfjellet.

fakta bergvarmepumpe

- En bergvarmepumpe henter varme fra grunnfjellet. Varmen overføres til et vannbårent distribusjonssystem.
- Varmen blir tilgjengelig ved å bore ett eller flere hull 60 til 120 meter ned i fjellet. Ned i borehullet legges en kollektorslange med væske som tar opp varmen fra berget.
- En generell regel er at én meter borehull tilsvarer 40 W effektbehov.
- Fra ti meter ned i fjellgrunnen og dypere ligger temperaturen jevnt rundt 7 grader celsius hele året.

KILDE: OLJEFRI.NO

tor), der sprit sirkulerer i et lukket system. Da BT ble vist rundt, var temperaturen på spriten som kom opp minus 3,6 grader, mens den som gikk ned igjen hadde minus 6,8 grader. Normalt ligger temperaturen på plussiden. Men den strenge vinteren gjør at de har sugd maksimalt varme ut av fjellet.

– Det er denne forskjellen på rundt tre grader vi utnytter. Den varmen overføres til vann som sendes rundt i hele bygget her og varmer det opp til ønsket temperatur, sier Kallestad og viser hvordan han styrer varmesystemet via pc-en.

«Barnet sitt»

Det nye systemet kaller han «barnet sitt». Selv om det rusler og går av seg selv, hender det rett

som det er han kobler seg opp hjemmefra om kvelden, for å forsikre seg om at alt fungerer som det skal.

Tom Eide Knudsen er forundret over at ikke flere bedrifter går over til slik oppvarming. Han tror mange ikke er klar over hvor gode løsninger som finnes.

– Vårt anlegg har en anslått levetid på 20 år. Når investeringen er tjent inn etter fem-seks år, sier det hvor lønnsomt dette er, sier han.

Fikk ikke tilskudd

– Det pussige er at Enova ikke kunne gi tilskudd fordi det var for lønnsomt. Hadde vi valgt en luft til luftvarmepumpe, som er mindre effektiv og ikke så økonomisk, hadde vi trolig fått støtte, skyter Kallestad inn.

Kommunikasjonsdirektør Bård Bjerkaker i Enova kjenner ikke spesifikt til Spar Kjøps sak, men sier at støttevirksomheten baserer seg på økonomiske beregninger.

– Da er det slik at enkelte prosjekter faller utenfor, fordi det er lønnsomt for aktøren uten vår støtte. Vår hovedoppgave er å utvikle markeder for miljøvennlige energiløsninger og sørge for at gode energitiltak som ellers ikke ville bli en realitet, blir det, sier Bjerkaker

Da Spar Kjøp vurderte å søke om støtte fra Enova, gjennomførte de ifølge Arild Kallestad en kalkulatorberegning på Enovas hjemmeside. Med alle opplysninger matet inn, ble fasiten at deres prosjekt var for lønnsomt til at det var berettiget støtte.

bt.no/økonomi: Her finner du de aller siste næringslivsnyhetene

bakken

Hvert år sparer bedriften en halv million strømkroner.

– Økende bevissthet

Stadig flere får øynene opp for verdien av å satse på energisparende tiltak.

Det sier prosjektleder Stina Ellevseth Oseland i oljefri.no.

– På Vestlandet er det blitt populært å installere ulike former for varmepumper og rentbrennende vedovner, mens alternativet med pellets ikke helt har slått an, sier hun.

Som navnet tilsier jobber oljefri.no med å påvirke både private og bedrifter til å kutte ut oljefyring og gå over til alternative energikilder.

– Det finnes for eksempel økonomiske støtteordninger for å bli kvitt nedgravde oljetanker, og

Enova gir støtte til klimavennlig varme og energistyringssystemer. Vi tilbyr uavhengig informasjon om hvordan man kan skifte til miljøvennlige løsninger, sier Ellevseth Oseland.

I en undersøkelse oljefri.no har utført, svarer 69 prosent at de vil velge bort olje for å redusere utslippene av klimagasser.

– Det viser at det er positive holdninger blant folk og en viss iver etter å ta andre valg. Likevel ser vi at mange etterlyser mer informasjon og bedre finansieringsordninger både til fjerning av nedgravde oljetanker, utskifting av forurensende vedovner og installering av klimavennlige oppvarmingsløsninger.

Kastet ut på dypt vann i Minde allé

MITT FØRSTE NÆRINGSBYGG

– Når kjøpte du ditt første næringsbygg?

– Frydenbø Eiendom ble etablert i 1996, og kjøpte da Minde allé 35. Bygget var tidligere brukt av Noblikk-Sannem AS. Jeg hadde vært i selskapet i kun tre uker da vi startet forhandlinger med entreprenør om utvidelse av bygget. Jeg følte det som om å bli kastet ut på dypt vann, men det gikk veldig greit.

– Hvor stort var bygget?

– Da vi kjøpte, var det på 17.000 kvadratmeter, men vi fjernet 3000 kvm kaldtlager, og utvidet med ytterligere 10.000 kvm. I dag er det lange bygget ca. 24.000 kvm og huser blant annet Frydenbø Bilsenter, Fagmøbler og Hjelp24 HMS.

– Hva kostet det?

– Vi betalte 22,6 millioner kroner. Med påbygginger, oppgraderinger og all rehabilitering gjennom årene har vi totalt passert 100 millioner kroner. Minde allé var pilotprosjektet vårt.

– Eier dere bygget fremdeles?

– Ja, vi er medeiere med 15 prosent gjennom Frydenborg Eiendom, så vi både drifter og forvalter det i vårt selskap.

– Hvor stor eiendomsmasse har dere?

– Totalt sett drifter vi og forvalter ca. 100.000 kvm næringsseiendom på Minde, i Åsane, Fyllingsdalen og på Damsgård, hvor hovedkontoret vårt ligger.

– Dere har lange tradisjoner på Damsgård?

– Ja, Frydenbø Slip og Mekaniske Verksteder etablerte seg på Damsgård i 1916. Eiendommen ble solgt til Rieber i 1985. Da Rieber i 2002 satset i Solheimsviken, solgte de deler av aksjene sine i eiendommene på Damsgård til oss. I 2004 overtok vi fullt og helt. Da var vi egentlig tilbake der det hele startet i 1916. Senere har vi kjøpt flere eiendommer på Damsgård, hvor vi har 12.000 kvm nybygg og rehabilitert ytterligere 7000 kvm. Vi utvikler kontinuerlig eiendomsmassen vår.

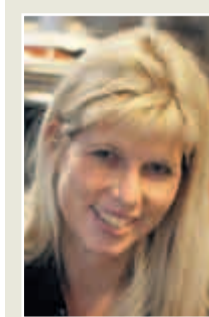
– Ytterligere oppkjøp på gang?

– Vi har kjøpt et område på Hangøytangen. Dit skal Frydenbø Industri flytte, samtidig som vi jobber med eksterne leietakere som er interesserte i å komme ut der. Pr. i dag har vi ikke andre oppkjøp i kikkerten. Vi har en langsiktig strategi med virksomheten vår.

– Hva liker du mest med jobben?

– Det er spennende å få være med å utvikle og skape. Jeg liker å danne gode relasjoner til kundene. Vi selger ikke bare inn et lokale, vi lever sammen med kundene våre i hele leieperioden. Vår filosofi er at vi skal prøve å være med kundene i gode og vonde dager, det vil si at hvis de har behov for mer areal, skal vi prøve å hjelpe dem med det. Og skulle de få behov for mindre lokaler, skal vi også prøve å være behjelpelige. Slik beholder vi kundene våre.

HÅKON GLATVED-PRAHL

NAVN: Vibeke Eriksen
ALDER: 42, har to barn
BOSTED: Brattholmen på Sotra
STILLING: Administrerende direktør i Frydenbø Eiendom AS
FØRSTE NÆRINGSBYGG: Minde allé 35

For mange låner for mye

Færre boligkjøpere låner over 90 prosent av kjøpesummen. Men fortsatt er det for mange som låner for mye til kjøp og refinansiering av bolig, mener Finanstilsynet. En boliglansundersøkelse som tilsynet gjennomførte høsten 2010 viser at 34 prosent av boligkjøperne hadde lånt mer enn 90 prosent av boligverdien. Det er en nedgang på 1,7 prosentpoeng i forhold til 2008. NTB

Bergens kaldeste borettslag

Stemmehaugen borettslag i Åsane har vunnet Enovas konkurranse om «Bergens kaldeste borettslag». Det betyr 50.000 kroner i premie, som skal brukes til en utredning for å kartlegge potensialet for energieffektivisering. Stemmehaugen borettslag består av 2-etasjes rekkehus med til sammen 60 boenheter fordelt på totalt cirka 7500 kvadratmeter.

PARKER I PARKERINGSHUSET - FÅ 10% PÅ KLÆR OG TILBEHØR I BERGEN LUFTHAVNS NYE FASHIONBUTIKK

Parkeringshuset på Bergen lufthavn Flesland er det nærmeste du kommer terminalen hvis du vil at bilen skal stå under tak mens du er på reise.

Når du parkerer i p-huset får du 10% rabatt på det du kjøper i fashionbutikken. Butikken ligger på innland og har stort utvalg i klær og tilbehør både til dame og herre.

Velkommen!

EUROPARK
Member of APCOA Group

For å få rabatten viser du parkeringsbilletten fra p-huset. Gjelder ikke allerede rabatterte varer.